

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA PROTEZLARNI REJALASHTIRISH VA DIAGNOSTIKA QILISH

EMU University, 'Stomatologiya' yo'nalishlari bo'yicha'

Magsitatura talabasi: Xudayberganov A. Sh.

Ilmiy rahbar: PhD Gaybullaev E. A.

KIRISH

So'nggi yillarda stomatologiya sohasida zamonaviy texnologiyalarning jadal rivojlanishi ortopedik davolash sifatini yangi bosqichga olib chiqdi. Ayniqsa, tishlarni protezlashda raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi diagnostika aniqligi, davolash jarayonining tezligi va bemorlar uchun qulaylikni sezilarli darajada oshirmoqda. Zamonaviy texnologiyalar yordamida tayyorlangan protezlar yuqori estetik ko'rsatkichlari, anatomik mosligi va uzoq muddatli xizmat qilishi bilan ajralib turadi.

Bugungi kunda protezlarni rejalashtirish va diagnostika qilish jarayonida kompyuter tomografiyasi (KT), ortopantomografiya (OPT), CAD/CAM (Computer Aided Design / Computer Aided Manufacturing) tizimlari hamda 3D skanerlardan keng foydalanilmoqda. Ushbu texnologiyalar shifokorga bemorning jag'-tish tizimini to'liq va aniq baholash, individual davolash rejasini tuzish imkonini beradi. Natijada, davolash jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatoliklar kamayadi va yakuniy natijaning sifati oshadi.

ASOSIY QISM

Protezlashni rejalashtirish bosqichi ortopedik davolashning eng muhim qismi hisoblanadi. Bu bosqichda bemorning umumiy holati, og'iz bo'shlig'ining gigiyenik darajasi, milk va chakka-pastki jag' bo'g'imi holati, chaynov funksiyasi hamda estetik talablar chuqur tahlil qilinadi. Zamonaviy diagnostik usullar yordamida ushbu ko'rsatkichlarni yuqori aniqlikda baholash mumkin.

Kompyuter tomografiyasi suyak to'qimalarining holatini uch o'lchamli tasvirda ko'rsatib, implantatsiya va murakkab protezlash holatlarida muhim ahamiyat kasb etadi. CAD/CAM texnologiyalari esa protezlarni kompyuter yordamida loyihalash va avtomatlashtirilgan usulda tayyorlash imkonini beradi. Bu usul an'anaviy texnologiyalarga nisbatan yuqori aniqlik va tezlikni ta'minlaydi.

So'nggi yillarda 3D skanerlar yordamida qolib olish usuli keng joriy etilmoqda. Ushbu texnologiya an'anaviy silikon qolib olish usullariga nisbatan bemor uchun qulayroq bo'lib, diagnostika jarayonini soddalashtiradi. Raqamli qoliblar asosida protezlar tayyorlashda xatoliklar minimal darajaga tushadi va tayyor konstruksiyaning og'iz bo'shlig'iga moslashuvi yuqori bo'ladi. Zamonaviy texnologiyalar asosida tayyorlangan olib qo'yiladigan va olib qo'yilmaydigan protezlar bemorning funksional va estetik ehtiyojlarini to'liq qondiradi. Bundan tashqari, davolash jarayonida protezlarni moslashtirish va korreksiya qilish imkoniyati ham ancha osonlashadi.

XULOSA. Xulosa qilib aytganda, zamonaviy texnologiyalar asosida protezlarni rejalashtirish va diagnostika qilish ortopedik stomatologiyada muhim ahamiyatga ega. Raqamli diagnostika va ishlab chiqarish usullarining qo'llanilishi davolash sifatini oshiradi, bemorlar uchun qulaylik yaratadi hamda shifokor ishini samaraliroq qiladi. Kelajakda ushbu texnologiyalar yanada rivojlanib, stomatologik xizmatlar sifatini yanada yuqori bosqichga olib chiqishi kutilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Axmedov A.A. Ortopedik stomatologiya asoslari. – Toshkent: Ibn Sino, 2018.
2. Saidov B.S., Karimov J.J. Stomatologiyada zamonaviy diagnostika usullari. – Toshkent, 2020.
3. Rosenstiel S.F., Land M.F., Fujimoto J. Contemporary Fixed Prosthodontics. – Elsevier, 2016.
4. Miyazaki T., Hotta Y. CAD/CAM systems available for the fabrication of crown and bridge restorations. Journal of Oral Science, 2011.
5. Rekow E.D. Digital dentistry: The new state of the art. Dental Materials, 2020.